

8. Gasbel of luchtbel (1945-nu)

Rijkdom voor allen

Na de verwoestingen van de Tweede Wereldoorlog probeerde Groningen, net als de rest van Nederland, het leven weer op te bouwen. Ondanks het harde werken en het optimisme, werd Groningen nooit meer het succes dat het ooit was. De landbouwindustrie stortte in en het nieuwe Eemshaven avontuur kwam niet op gang.

Op 1 mei 1945 was de hele Groningen definitief bevrijd van de Duitse bezetting. De vijf oorlogsjaren hadden diepe sporen achtergelaten bij de bevolking en ook in het landschap en de bebouwing. Het nazi-bewind maakte honderden Groningse slachtoffers. Veel plekken in de provincie, met name de stad Groningen en de haven van Delfzijl raakten zwaar beschadigd door bombardementen en bij gevechten.

Voor reflectie was in de jaren na 1945 weinig tijd. Het verwoeste land moest weer worden opgebouwd. Met name de landbouw en veeteelt werden gestimuleerd om de economie weer op gang te brengen. De gevoerde landbouwpolitiek leidde al snel tot productieoverschotten waardoor de werkgelegenheid in de landbouw sterk afnam. Ook de op landbouw gebaseerde industrie, zoals de zuivelindustrie, de scheepsbouw en de strokarton-, de suiker- en de aardappelmeel industrie waren gedoemd te verdwijnen.

Hierdoor veranderde het platteland. De agrarische kernen verloren steeds meer inwoners en daarmee ook hun voorzieningen. Plattelandsvernieuwingen moeten de leegloop van dorpen tegengaan. De laatste jaren trekken weer meer mensen naar het platteland, meestal voor de rust.

In 1959 werd in Slochteren een gasbel ontdekt. Vier jaar later werd de Nederlandse Gasunie opgericht. Het hoofdkantoor kwam in 1968 naar Groningen. Omdat hier ook de distributie plaatsvond, was de gaswinning een goede stimulans voor de werkgelegenheid. In de jaren zeventig was iedereen in Nederland aangesloten op het distributienet. Het succes van de Nederlandse economie was grotendeels gebaseerd op het aardgas uit Groningen. Ondertussen profiteerde de provincie zelf maar voor een klein deel van de eigen gasbel.

In de jaren vijftig en zestig van de twintigste eeuw groeide de Nederlandse economie voorspoedig. De zich ontwikkelende industrie had meer ruimte nodig en daarvoor werd vanaf 1968 bij Delfzijl een nieuwe zeehaven aangelegd: de Eemshaven. De haven werd in 1973 in gebruik genomen, maar deze stap behaalde niet het succes dat men hoopte.

Door het definitieve instorten van de agrarische industrie in de jaren 1960 steeg opnieuw de werkloosheid. De Communistische Partij Nederland kwam op voor de werkloze arbeiders en vergaarde veel aanhang in met name Oost-Groningen.

Inmiddels wint de Eemshaven aan economisch belang met de aanleg van Energy Valley. Het nieuwbouwproject 'Blauwe Stad' is er op gericht kapitaalkrachten naar de regio te trekken.